

ОСНОВНИ ФОРМИ НА ОБУЧЕНИЕ

УРОКЪТ КАТО ОСНОВНА ФОРМА ЗА ОБУЧЕНИЕ

Доц. С. Цветкова, д.нс

1. Дефиниране

В класно-урочната система водещо място заема урокът.

- Урокът е формална организация на съвместната дейност между преподавател и обучаеми, в която се разработва и усвоява фиксирана тема от учебното съдържание за определено време.

- Урокът е динамична вариативна форма на обучение, при която в течение на точно установени време се осъществява взаимодействие между учителя и постоянната група от обучаеми (клас) в специално отделено място като се отчитат особеностите на всеки ученик. В тази форма се използват методи, средства и прийоми на работа, създават се благоприятни условия за усвояване от всички ученици на знания и умения в процеса на обучение и възпитание, развиват се познавателните им способности.

-
- ***Учебната ситуация*** е диференцирана част от урока, която включва комплекс от условия, необходими за получаване на ограничени и специфични резултати.

2. Структура и типология на уроците

- ***Структурата на урока*** се изгражда от елементите на урока, обезпечава целостта на урока и съхранява неговите основни характеристики при различни варианти.

Структурни елементи:

- 1. Организационен етап – в началото на урока (готовност и мобилизация за съвместна дейност)
- 2. Постановка на целите и задачите на урока (за осъзнаване и приемане от учениците)
- 3. Проверка на домашните задания
- 4. Изложение – достъпно и научно предоставяне на информацията с активното участие на учениците

-
- 5. Затвърдяване – след изложението на новия материал, акцентиране на основните моменти, подчертаване на практическото значение на новата информация, изграждане на умения и навици.
 - 6. Повторение – систематизация, обобщение, възпроизвеждане на материала по теми или раздели.
 - 7. Задаване на домашна работа – разясняване на основните идеи и начини за изпълнение.
 - 8. Обобщителен етап – акцент върху новото, оценка на качеството на работата за часа.

Типове уроци според дидактическите цели:

- 1. Урок за нови знания. Изисквания: встъпление, логическо изложение, разясняване, работа с учебник, помощна литература, книга, работа с компютър, диагностични методи за установяване на усвоеността на новите знания.

- 2. Урок за упражнение. Изисквания: въведение, припомняне на основни моменти (знания), необходими за упражненията, вариативни упражнения по степен на сложност и вид (под прякото или косвено ръководство на преподавателя), диагностични процедури за отчитане нивото на усвоеност, демонстрация на резултати от учениците, анализ на резултатите (чрез беседа), анализ на грешките.

- 3. Урок за повторение и обобщение.

Подходящ при приключване на дял, раздел или по-голям учебен материал.

Изисквания: обобщаване на придобитите знания и умения, беседа, дискусия, анализи, задаване на самостоятелна работа, коментар на резултатите.

-
- 4. Урок за контрол. Изисквания: диагностика на академичното ниво след усвояване на нов материал, получаване на обратна информация, насоки за повишаване на ефективността на взаимодействието между преподавател и обучаеми.
 - 5. Комбиниран урок. Широко разпространен в педагогическата практика.

3. Насоки за усъвършенстване на урока

- Създаване на свободна, творческа, максимално продуктивна атмосфера
- Активиране на мотивационната сфера
- Формиране на навици за учене
- Практическа насоченост на знанията и уменията
- Утвърждаване на достиженията и вяра в потенциалните възможности на учениците
- Създаване на предпоставки за развитие на творчество и самостоятелност

4. Педагогически изисквания към урока:

Дидактически (образователни) изисквания:

- Определяне мястото на урока в системата от уроци по съответната дисциплина
- Определяне съдържанието на урока в съответствие със съдържанието на дисциплината
- Подбор на рационални методи за обучение в рамките на урока
- Съчетаване на различните форми на работа – индивидуална, групова, работа по двойки
- Наличие на междупредметни връзки

Възпитателни и развиващи изисквания:

- Развиване на редица психични и когнитивни процеси – внимание, мислене, памет и др.
- Възпитаване на нравствени и естетически качества
- Развиване на познавателните способности и мотивация (формиране на положителни мотиви)
- Реализиране на педагогически такт, разбиране и търпение
- Реализиране на удовлетвореност от постигнатото и подготовка за самообразование
- Формиране на творчески нагласи
- Обогатяване на опита, общуването и отношенията
- Създаване на проблемни ситуации

Организационни изисквания:

- Наличие на предварителен план на урока
- Организационна прецизност при провеждане на урока и неговите елементи
- Съзнателна работна дисциплина
- Структурна гъвкавост и подвижност на урочните моменти
- Подготовка и реализиране на различни технически средства, информационни технологии и нови форми на обучение
- Цялостност и завършеност на урока
- Системност на уроците за тема или раздел